

Arkeolojiye taze kan

Dünya kültürel mirası adına önemli bir haber, merkezi Gaziantep'te olan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü'nden geldi. Enstitü çalışmaları kapsamında, Türkiye'deki tüm arkeolojik kazı arşivi dijital ortama aktarıldı. Avrupa Birliği ortaklığında hayata geçen enstitü kültür, tarih ve bilim alanlarında uluslararası çalışmalar yapacak.

YAZI: TEVFİK TAŞ FOTOĞRAFLAR: TOLGA İLDUN

Gaziantep kent merkezindeki büyük ve işlek caddelerden biri olan Atatürk Bulvarı'nın günümüzde de mimari bakımdan ayrıcalıklı duran yapılarından biri Kendirli Kilisesi ve Latin Okulu'dur. 1860'lı yıllarda inşa edilen yapı, zaman içinde kullanılmaz hale geldi ve 1898 yılında şimdiki bina inşa edildi. Bu sırada Roma'daki Saint Fransua Kilisesi hem plan, hem de estetik doku bakımından örnek alındı. Bir süre kullanıldıktan sonra hayli zaman boş kalan yapı, uzun yıllar kent merkezinde, sahne sanatları başta olmak üzere kültürel etkinliklerin mekânı oldu. İki yıllık

restorasyon sürecinden geçen, tarihin izlerinin açığa çıkarıldığı Kendirli, artık Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü'nün merkezi.

Arkeoloji dünyasının bilimsel alanda gereksinme duyduğu Arkeometri Laboratuvarı ve Saha Yönetimi Laboratuvarı ile günümüz teknolojisinin olanaklarından geniş ölçekte yararlanılması planlanan enstitü, kültürel ve mesleki açılardan önceliği gençlere vereceğini göstererek faaliyete başladı.

Yola, İbn Rüşd'ün "İlim ana yurdumuzdur" sözünü şiar edinerek çıktıklarını belirten enstitü projesinin koordinasyonundan sorumlu Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bakan Müşaviri

1.400.000

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Arşivleri'nden taranan belge sayısı (1 milyonu arşivlendi)

“ 100 yılı aşkın süredir arkeoloji enstitüsünün kuruluşu hayal ediliyor ve eksikliği hissediliyordu. ”

- Prof. Dr. Nevzat Çevik

Dünyanın en önemli çağdaş sanat kurumlarından Tate Modern Müzesi Yönetim Kurulu Başkanı Donald Hyslop ve Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü'nden Mikail Patrick Duggan'ın da katılımıyla "Geçmişe Sahip Çıkmak" eğitimleri, enstitüde kamu personeli ve STK'lara dönük olarak başladı.

Dijital arkeoloji kütüphanesi ve arşivi

Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü, arkeolojide önemli bir ilk gerçekleştirilerek Türkiye'nin yazılı kaynak birikiminin büyük kısmını hizmete açıyor. Salt Türkiye'de değil, dünyada tarih, arkeoloji, antropoloji gibi alanlarda araştırma yapanlar başta olmak üzere pek çok çevreyi ilgilendiren bir gelişmeyi Kültür ve Turizm Bakanlığı AB ve Dış İlişkiler Kültürel İrtibat Noktası Koordinatörü Hale Ural açıkladı: "Ülkemizde yapılan bütün kazılara ilişkin arşivi dijital ortama aktardık."

Başka neler yapıyor?

- Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Arşivleri'nden 1 milyon 400 bin belge tarandı ve 1 milyonu arşivlendi.
- Devlet ve Osmanlı Arşivleri'nden 50 bin belge, 2 bin 100 fotoğraf derlendi.
- Türk Tarih Kurumu, Dışişleri Bakanlığı ve Ankara Üniversitesi arşivlerinin tarama çalışmaları devam ediyor. Tüm bu toplanan belge, fotoğraf, harita vb. veri, Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü'nün internet sitesi üzerinden kademeli olarak erişime açılacak.
- Arkeoloji İhtisas Kütüphanesi ile Türkoloji Kütüphanesi kuruldu. Türkoloji Kütüphanesi için 50 binin üzerinde dijital kaynak derlendi. Bu kaynaklar da yine enstitü internet sitesi üzerinden kademeli olarak sunulacak.

Hakan Tanrıöver, "Geçmişe Sahip Çıkmak: Arkeoloji ve Kültürel Miras" eğitim günlerine katılan lise öğrencilerine şöyle sesleniyordu: "Enstitü çalışmalarımızın ve arkeoloji biliminin temeli olan 'kültür' kavramını tanımanızı ve benimsemenizi çok önemsiyoruz. İleride hangi mesleği seçerseniz seçin, arkeolojimize, tarihimize sahip çıkmanıza sağladığımız her katkı, buradaki eğitimlerimizin en verimli sonucu olacaktır."

Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ve Avrupa Birliği ortaklığında kuruluyor. Bu ağırlıktaki bir ortaklık, Avrupa Birliği ile kültür ilişkilerimizi güçlendirmek, geliştirmek için kıymetli bir zemin anlamına geliyor.

PANORAMA

ARKEOLOJİ

Atatürk'ün Gaziantep'e geldiğinde halka Kendirli'nin balkonundan hitap etmişti.

Enstitüde "Geçmişe Sahip Çıkmak" eğitimleri veriliyor.

BU AY TAKİP EDİN

Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü herkesin katılımına açık web ortamından seminer serisi düzenliyor. Bu ay enstitünün YouTube hesabından izlenebilecek webinar programı şöyle:

Türk-İslam Sanatı ve Avrupa Sanatının Karşılaşması

Moderatör: Kutalmış Görkay
07 Aralık 2021 Salı 20.00-21.00

Anadolu Masalları ve Mitolojileri

Moderatör: Kutalmış Görkay
14 Aralık 2021 Salı 20.00-21.00

Sanat Tarihi ve Arkeoloji Açısından Tıp

Moderatör: Nevzat Çevik
21 Aralık 2021 Salı 20.00-21.00

Antik Dönemlerde Moda ve Tasarım ve Kültür Ekonomisine Yansıması

Moderatör: Rana Özbal
28 Aralık 2021 Salı 20.00-21.00

Dünden Bugüne Tiyatro Yapıları ve Kültürü

Moderatör: Nevzat Çevik
4 Ocak 2021 Salı 20.00-21.00

Lise öğrencileri enstitüde oluşturulan kütüphaneyi inceliyor.

Dünyanın dört bir yanından bilim insanları, sanatçılar ve kültür çalışmalarına imza atan isimler enstitü çatısı altında buluşacaklar.

Halihazırda 430 kültür, sanat ve bilim insanı bu oluşum için gayret veriyor. Kurumu ziyaret eden AB Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Nikolaus Meyer-Landrut, bu kültür yatırımının kendi görevi döneminde hayata geçmesinden duyduğu heyecanı belirterek, "AB ve Türkiye arasında 'yeni' kültür ve bilim köprülerinin temellerinin atıldığını" söyledi ve işbirliğinin önemine dikkat çekti. Meyer-Landrut'a kurumda eşlik eden, Likya kazılarıyla tanıştığımız, arkeolojinin duayenlerinden Prof. Dr. Nevzat Çevik de, enstitünün kuruluşunun 100 yılı aşkın süredir hayal edildiğini söyledi ve kurumun Türkiye'de arkeolojiyi daha da geliştirme misyonunun altını çizdi ●

ARKEOMETRİ LABORATUVARI

Arkeoloji, kazılarda elde edilen bulguların mümkün olduğunca doğru yorumlanması için çeşitli fen ve doğa bilim dallarından, matematiksel ölçüm ve analizlerden yararlanıyor, buna da "arkeometri" adı veriliyor. Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü bu anlamda Arkeometri Laboratuvarı'yla önemli bir rol üstleniyor. Arkeolojik bulguların yanı sıra müzelere, özel koleksiyonlara ait sanat eserlerinin analiz ve korunması için bu laboratuvarda kimya, fizik, biyoloji, malzeme bilimi, jeoloji ve antropoloji gibi bilim dallarına başvurulacak. Kültür ve Turizm Bakanlığı AB ve Dış İlişkiler Kültürel İrtibat Noktası Koordinatörü Hâle Ural, "Dünyadaki gelişmiş benzer enstitüler arasında öncelikle son teknolojiyle uyumlu altyapımızla öne çıkacağımız arkeoloji bilimine hizmet verecek cihazlardan oluşan Arkeometri Laboratuvarı'nı oluşturduk" diyor.

